

Փ Ո Ւ Ն Ջ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

Թիփ 344

ՇԱՐԱՐ

1870 ԱՊՐԻԼ 4

Այժմն օր կհրատարակուի, — Հատը 10 փարսյ է : — Պօլիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիս պիտի վճարէ 100 թուոյ համար . իսկ դաւառաց մէջ 25 դրշ . դարձեալ 100 թուոյ համար , թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով : — Ծանուցման տողը 40 փարսյ է մէկ անդամի համար : — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ և յորիշ ոչ եւ է դրոշ թիւն պէտք է ուղղել տա Տնօրէնն ֆի Կ. Պօլիս , Ֆինանսըրըր Էօղուշու Երեսօրփեան խան վերել յարկ թիւ 12 սենեակը :

Ա. Ջ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Իւսկիւտարի Եֆէսիմահալլէ թաղին կողմանէ տրուելիք երեք երեսփոխանաց ընտրութիւնն ալ եղաւ եւ բէկ , սրբ են .

Ալեկսան Էֆէսիմի Սաղահան
Սենեքերիմ " Ճարտարապետ
Պօղոս " Թորդոմեան

— Իզմիտի առաջնորդական վիճակին մէջ Աէյլէի Էշմէ գիւղի ազգային եկեղեցական սպամները-օծեալ վէմ , սկիհ , Էւլն — այս օրերս յոյնի մը քով դրաւ դրուելով յոյնը և ուրիշ տանիկ մը տեղական կառավարութեան երաշխաւոր տրուեր են 6000 դրշի դումարի մը 24 օրէն ղճարման համար , զոր Աէյլէի Միջազիւղի ազգայինք կամ Ժողովը կառավարութեան միջոցաւ Էշմէցիներէն պահանջեր են , իբրեւ եկեղեցական ստակ և Էշմէցիներէն դրաւում :

Էշմէի ազգայինք Միջազիւղէն ելած խումբ մ'ընտանիք են , որ իրենց

գործոց դիւրութեան համար նոր գիւղ մը հաստատած են , և զայն ըստ ամենայնի շէնցունել կ'ընան : Միջազիւղէն մէկքանի հօգի միշտ կհակառակին ասոնց , հանգիստ չեն թողուր , և ահա՛ այս անգամ ալ " Միջազիւղի ստակը Էշմէցիք առեր իրենց դպրոցին գործածեր են " ըսելով կառավարութեան կողմէն և դատին յեշեալ կերպարանքը կըտրուի դժբաղդաբար :

Փոխառաջնորդ Նիկողոս Եղիմկոյանը որ պարտաւոր էր կառավարութեան գիմել , և խնդ իրը իբրեւ եկեղեցական իրեն դարձունել , և երկպառակեալ Ժողովուրդը իրաւախոհ ընել , բոլորովին այս պարտաւորութեան հակառակ կ'ըլլարուի , և թող կուտայ որ Էշմէցիներէն մարդ բան տարկուի , եկեղեցական սպամները օտարականի մը քով այսպիսի օրերու մէջ դրաւ մնան , խռովութիւնը հաստատ մնայ և Էշմէցիք Ժամբըգութենէ վուրի մնան և ոմանք մայրաքաղաք

քըս թափառին : Այս Նիկողոս Սըրբազանը Ս. Պատրիարքէն դացած հրամաններն ալ բանի տեղ չդնէր, և մինչդեռ Նորին բարձր Սրբազնութիւնը կհրամայէ որ խնդիրը ինք կարգադրէ իբրեւ կրօնական, նա ընդհակառակն կառավարութեան կձգէ :

Ահա Խղմիտի պէս ընդարձակ վիճակի մէջ ժողովրդեան խնամքը այսպիսի մէկու մը յանձնուած է : Այս ուռալին անգամ չէ որ այս Նիկողոս Սրբազանը անհաճոյ ընթացից մէջ կգտնուի :

— Հռոմէական ազդայնոց ո՛չ միայն արանց այլ և կանանց մէջ Հասունեանի և Հակահասունեանի վէճը այս օրերս բոլորովին սաստկացած է : Այսինքն թէ՛ մօտ օրերս Պէյօղլու բաղնիքի մը մէջ այս երկու կուսակցութենէ եղող կանանց մէջ սաօտիկ բանակութիւն մը ըլլալէն յետոյ՝ բոլորովին կուռի իրիտուեր է, « նալըն », ներն ու « թաս », երբ վէճքի վերածուելով աղէկ ծեծ մը տուեր են իւրարու, բայց չկրցանք իմանալ թէ ո՞ր կողմին մնացեր է յաղթութիւնը : Այս արտառուց կնամարտին չիօթութեան ատեն, հոն գոննուղ օտարազգի կանանց մէկքանին մարեր ինկեր են, և կռիւը վերջացեր է՝ բաղնիքայանը, Նաթըր Գատընը Աւսթաներն և ուրիշներ համներով ու մեծ դժուարութեամբ զանոնք իրարմէ բաժնելով :

— Աղնիւ Փունջ

Ձեր մէկ թերթին, ու քանի մ' օր վերջը Մանգումէի մէջ բերկրութեամբ կարդացեր էինք որ դերասպատիւ Խորէն Սրբազանը ապրիլ 2 հինգշաբթի օրը Խսկիւտար Ս. Կառապետ եկեղեցին քարոզ պիտի խօսի, ազգային եկեղեցւոյ մէջ մեր սեռին ունեցած կոչմանը վրայ :

Աստի որ մէկերնիս օր յառաջ և ոճանքս ալ նոյն օրը, առանց անհրեային հողմը բանի տեղ դնելու, հեռաւոր տեղերէ դիմեցինք յիշեալ եկեղեցին, սակայն անկալութիւննիս ի դերեւ ելաւ : Հաւանական է որ Սրբազանը օգերու անբարեխառնութեան պատճառաւ զանց րրած ըլլայ խոստումը : Եթէ ուրիշ օրինակ տր պատճառ չունի, ջառօք սրտի կըսեմք որ մինչդեռ հոգեւոր հովիւ մը իւր սուրբ պաշտօնին կատարման համար հուրն ու սուրը պարտի անհամար հեղապրիլի անձրեւէն խըրտչելով անձնական հանդստեամբ ըզբաղելն եկեղեցականի մը համար իւր կոչմանը դէմ մեղանչել է :

Ընդունեցէք, աղնիւ Փունջ, խորին մեծարանաց ողջօյննիս :

Քանի մը Հայուհիք

Առ Պէյիկթայիս

Ատեն մը՝ ազգային երեսփոխանութեան ընտրողական իրաւունքը բռնաբարուած էր բայց հիմա գրեթէ կատարեալէս ազատ վիճակի մէջ է :

Ամեն ոք ազատ է իւր ուզած անձին

իւր քուէն տայ, բայց պէտք է, որ անկողմնա-
կալ, բանիրուն միտք բանիւ աղգային երես-
փոխանութեան արժանաւորութիւն ունեցող
անձ մը ըլլայ :

Աւարի եւ ալ իւր թաղեցի կառաջարկեմ
ար հարցնել, քննել, եւ խորհելէդ վերջ՝ հե-
տեւեալ անձանց քուէնիդ տար :

Յարութիւն էֆէնտի Տառեան
Խաչիկ աղա Մակաղեան,
Կարապետ ,, Քարակեօզեան
Միքայէլ ,, Յակոբեան
Խաչիկ ,, Կիւսիւզեան

Խ . ՍԱՐԱՃԵԱՆ

Աղղային երեսփոխանական ժողո-
վոյ անդամներէն մէկը իւր մէկ պաշ-
տօնակցին ըսաւ անցեալ օր՝ . ժողո-
վոյ մէջ ամենեւին չտեսայ բերան
բանալդ, -կնեքեա, էֆէնտի, պատաս-
խանեց միւսը, ըսաւ ատենախօսու-
թիւններդ շատ անգամ բերանալիր
յօրանլէ տուած են ինծի հոն, :

Առաջին աղղային սահմանադրու-
թեան նոր դործադրուած ժամանակ,
ըսել կուզեմ բարեյիշատակ Սարգիս
Պատրիարքին օրով, դաւառական ե-
րեսփոխան մը զինքն ընտրողներէն
պարզ դիւզացեալ մը հարցուց թէ՛ ի-
րեն կողմանէ ի՞նչ կուզէ որ առաջար-
կէ աղղային ընդհանուր ժողովոյ
մէջ. ,, քէ մեռնիմ, աղա, պատաս-
խանեց զեղջուկը, ճնճողակներ, կըր-
եաներ ու խոյսուրբեր վերցուին .-
չատ աղէկ . ըսաւ երեսփոխանը, բայց
այդ երէք բաները իրարու հետ կապ
մը չունին .-որ է չի, աղա, ճնճողակ-
ներ մեր հոնտեր թալլեն, կրեաներ

հասած ցորեննիս ջարդ ու բուրդ կա-
նեն .-հապա Հայր սուրբեր ինչ փառ
ունին ձեզի .-Խայ սուրբեր էլ միեր
էօրաներ (որայներ) կուլ կուտան, :

Առ

Արեւելեան Հռովմական Աղղայինս

Երկիր հոռմոյ արդ կրակ կորեր
Որոտայ աեղալ անիծից շանթեր,
,, Ո՞վ է, մեռէ, ,, ապիկար հայն այն
,, Որ կկոխտէ իմ բարձր հրաման :
,, Աշխարհ իմ ոտից ներքեւ խոնարհի,
,, Անխալ եմ ես, պատգամքս՝ անյեղի .
,, Թէ՛ չուտով անոնք զիտ թան ի դարձ
,, Պիտի մատնելին սանդարամետայ :

Այս դառանցանք են, եղբայր, որ լինե
ներքնախորհէն սեւ Վասիկանին,
ի զուր խորոտայ, չջօրեն շանթերն,
իւր դէնքերն բռն ինչ, ահա փտուեր են :

Աղատ արդ շէքը աղատ օդ է գով
Արեւելք խնդայ երբ լսէ նզով .

Քսատ և բռնութիւն չկայ Արեւելք,
Աղատ հոն պաշտեն զազաւուն Եհով :

Տեսաք ի՞նչ օձեր Հռովմ են պահուեր,
Ուր դուք ի յանգէտս դադիք հոտորել,
Կրնա՞ն մէկ արօտ ճարակիլ արծիւ,
Աղուաբարոյ գառն ու գայն անարդիլ :

Հայն ո՛ւր, Հռովմ ո՛ւր, հայն ազատ ապրի
Հռովմոյ հոգէն, փարդ կյուսացուի՞,
Հռովմ բռնութիւն իւր փառք համարի,
Եւ այսպէս թէ՛ն ուշ, հայէն անարգի :

ԵՂԻԱԶԱՐ Ն . ՏԷՎԼԵԹ

ԽՍԱՆ ԼՈՒԿԵՐ

Մայրաքաղաքիս Լա Թիւրքի լը-
րագըին նայելով՝ Հռովմ դանուող ե-
պիսկոպոսաց մեծագոյն մասը հրա-
տարակեր են Պապին անսխալութեան

վճիռն : Եթէ արդարեւ եղած է այս. պիտի հրատարակութիւն մը, անտարակոյս Պապին կըրժանման վճիռն է ըստ մեզ :

— Սպանիոյ մէջ մենամարտութեամբ Հենրի Ի չիսմար սպաննող Մանւանտիէ դուքսը, միայն մէկ ամբարձան համար արքայութեան և 30 փրանկ տուգանաց դատապարտուել է :

— Նուպար փաշան հինգ չաքթի օրը ձգեց մայրաքաղաքս : Բոլոր Նուպիոյ մեծ մայրաքաղաքները պիտի երթայ, հիւպատոսաց դատապարտական իրաւասութեան խնդրոյն համար : Բ. Դրնէն հրաման եղած է Օսմանեան դեսպանաց, որ Ի հարեկին օգնեն Նուպար փաշային :

— Աւստրիոյ կայսրը պաշտօնէից հրաժարականն ընդունած ըլլալով ուրիշներն ընտրուել են :

— Աթէնքի անդղիական ու իտալական դեսպանատանց ղեկավարքարտողարները երէք անդղիացւոց և երկու տիկնայց հեղքաղաքէն դուրս տեղ մը գացած ատենին, 30 Ի չաքի հելլենացի աւաղակներ դիմաշնին ելնելով տիկիները ձգելը, ու երկի մարդիկն արեւը լեռը հանել են անոնց աղատութեան համար մեծ գումարներ պահանջելով :

— Պոնափէի մէջ անցեալները հրդեհ մը պատահելով, 200 տուն և 2500 պալիա բամբակ հրոյ ճարակ եղել են :

— Չինաստանի մէջ տեղացւոց կող-

մանէ քրիստոնէից եկեղեցիներէն 45 հազար փրանդի բան կողոպտուած ըլլալով, տեղւոյն դադղիական դեգրանին պահանջամբը չինական կառավարութիւնը պիտի տուժէ միասը :

— Սպանիոյ մէջ ցուերն (պուղա) իրարու հետ կռուեցունելու հին սովորութիւն մը կայ : Մէկ քանի սպանիացիք այս կերպով ուրիշ երկիրներ ստակ վատկելու ելած ըլլալով մօտեցաւ Լանտոն եկելը են հետերնին ցուերն առած, և սկսել են կռուեցունել ու ստակ չահիլ : Սակայն քիչ ժամանակէն յետոյ ցուերն ձեռուրնուն տունուեր և պաղտուելու համար բան բանտարկուել են, Եւնդանեաց խնամատարութեան, ընկերութեան տեսչութեան ձեռք, որոնք նպատակ ըլլալով կենդանիները չարչարանքէ ազատ պահել, լսել է ցուերուն կրած նեղութիւնը և ամեն օր կեցած ծեծերին, և կառավարութեան բողոքեր է :

Պէիլթալի եկեղեցւոյ աւաղերէց արժ. Տ. Պրիգոր քահանայն օրժամանակէ մը Ի վեր հիւանդ էր, այս առաւօտ իւր 90 ամեայ հասակին մէջ վախճանած ըլլալով, վաղը յուղարկաւորութեան հանգէսը պիտի կատարուի :

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ
 Ն. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ
 ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
 ԵՌՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԽՍՆ
